

Слободян Т.А.,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
обліково-фінансового факультету
Науковий керівник – Мікуляк К.А.,
асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

РОЛЬ АГРОСТРАХУВАННЯ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ АГРАРНОГО СЕКТОРУ

Агрострахування є детермінуючим інструментом сучасної системи управління ризиками в сільському господарстві. Висока волатильність аграрного виробництва, зумовлена кумулятивним впливом природно-кліматичних, макроекономічних та безпекових факторів, обумовлює необхідність впровадження адаптивних механізмів фінансового захисту для забезпечення стійкості галузі.

В умовах глобальних кліматичних змін та екстремальних погодних явищ, агрострахування набуває все більшої значущості для українських сільгоспвиробників. У 2025 році кількість контрактів індексного страхування в межах програми MeteoCoverage майже подвоїлася, а площа застрахованих посівів сягнула близько 1 млн га, що свідчить про зростання попиту фермерів на механізми захисту від погодних ризиків та економічну нестабільність [1].

Особливим викликом є функціонування агросектору в умовах воєнної агресії. У 2026 році держава вперше імплементувала механізм прямого субсидування страхових премій, виділивши 60 млн грн для підтримки господарств, зокрема у прифронтних регіонах, що не лише знизило фінансове навантаження на виробників, а й стало критичною умовою для забезпечення їхнього доступу до банківського кредитування [2].

Агрострахування сприяє фінансовій стійкості агровиробників, зниженню невизначеності та створенню умов для інвестицій у виробничі процеси. Завдяки цьому фермери можуть планувати діяльність навіть у несприятливих умовах, що підвищує продовольчу безпеку та стабільність аграрного сектору загалом [3].

Ризик-менеджмент у страхуванні – це сукупність процесів, методів і заходів, спрямованих на виявлення, оцінку і мінімізацію впливу ризиків на діяльність суб'єктів економіки [4].

Агрострахування є спеціалізованою формою страхового механізму, який дозволяє захищати аграрні підприємства від втрат, спричинених погодними явищами, шкідниками, хворобами рослин і тварин, коливаннями цін на продукцію тощо [5].

У ширшому науковому аспекті агостраховання розглядається як частина комплексної системи управління ризиками, що включає страхування разом з іншими заходами (диверсифікацією, хеджуванням, інформаційною підтримкою) [6].

Агостраховання у системі ризик-менеджменту дозволяє [7]:

- перерозподіляти ризики через страхові механізми, забезпечуючи компенсацію збитків у разі настання страхового випадку, що забезпечує фінансову стабільність агровиробників;

- підвищувати інвестиційну привабливість сільського господарства, оскільки фермери та підприємства мають фінансовий захист, що стимулює довгострокове планування;

- створювати умови для адаптації до кліматичних змін, включно з індексним страхуванням, що враховує погодні показники (наприклад, опади, температуру) для формування виплат.

Ефективна модель управління ризиками в агострахованні базується на чотирьох етапах [4, 8, 9]:

1. Диференційована ідентифікація: виявлення специфічних загроз (природних, воєнних, ринкових).

2. Предиктивна оцінка: використання Big Data та супутникового моніторингу (NDVI-індекси) для прогнозування ймовірності страхових подій.

3. Вибір оптимізованого інструментарію: комбінування традиційних полісів, індексних продуктів та програм державного партнерства.

4. Динамічний моніторинг: безперервний контроль ризикового профілю господарства з використанням автоматизованих систем..

Попри очевидні переваги агостраховання, розвиток сегменту стримується низкою системних викликів [5, 8]:

1. Інформаційна асиметрія: дефіцит верифікованих історичних даних для точного актуарного розрахунку тарифів.

2. Висока вартість капіталу: значний рівень страхових премій для малих господарств за відсутності масового ефекту.

3. Проблема селекції ризику: необхідність чіткої класифікації територій за рівнем безпекових та природних загроз.

Формування цілісної системи ризик-менеджменту в агострахованні є імперативом сучасної аграрної політики. Інтеграція страхових механізмів із цифровими технологіями та державною підтримкою дозволяє не лише стабілізувати фінансовий стан підприємств, а й забезпечити національну продовольчу безпеку в умовах високої невизначеності.

Список використаних джерел

1. Farmers Received UAH 245.9 Million in Insurance Indemnities in the 2025 Season. *INGO*. URL: <https://ingo.ua/en/news/agrariyi-otrimali-245-9-mln-grn-strahovih-vidshkoduvan-u-sezoni-2025-roku>.

2. The government launches state support for agricultural insurance in frontline territories. URL: <https://dn.gov.ua/en/news/uriad-zapuskaie-derzhavnu-pidtrymku-strakhuvannia-ahroproduksii-na-pryfrontovykh-terytoriiakh>.

3. Agricultural insurance in the context of sustainable agricultural development in Ukraine / P. K. Bechko et al. *Collected Works of Uman National University of Horticulture*. 2024. Vol. 2, №105. P. 17-26. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-8240-2024-105-2-17-26>.

4. Ризик-менеджмент у страхуванні. *КНЕУ*. URL: https://fef.kneu.edu.ua/ua/depts7/k_strahuvannja/disciplines_of_bachelor_level_strah/rizik_menedzment_v_strach/.

5. Федорович І. Сучасні інформаційні технології як інструмент удосконалення механізмів агостраховання. *Економічний аналіз*. 2025. Том 35. №1. С. 78-90. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2025.01.078>.

6. Царенко Д. Г., Халін С. В. Страхування як інструмент ризик-менеджменту в агробізнесі. *Проблеми економіки*. №1(63), 2025. С.254-260. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2025-1-254-260>.

7. Zhichkin K. A., Nosov V. V., Zhichkina L. N. Agricultural Insurance, Risk Management and Sustainable Development. *Agriculture*. 2023. Vol. 13, № 7. P. 1317. URL: <https://doi.org/10.3390/agriculture13071317>.

8. Design principles for agricultural risk management policies. OECD. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2021/05/design-principles-for-agricultural-risk-management-policies_40bef0a4/1048819f-en.pdf.

9. Сіренко Н.М., Мікуляк К.А., Нестерчук Т.В., Рудь Н.В. Конкуренція в епоху цифровізації: нові технології у страхуванні як фактор успіху. *Modern Economics*. 2024. № 48(2024). С. 109-116. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V48\(2024\)-13](https://doi.org/10.31521/modecon.V48(2024)-13).